

BIULETYN OKRĘGU IV P.P.S. i O.W.P.P.S.Warszawa-PółnocKOMUNIKAT RADIOWY z dn. 11/IX.1944 /42 dzień powstania/.

Nasłuch z Londynu, Warszawy, Moskwy i Berlina od g. 15 dn. 10/IX do g. 14 dnia 11/IX.1944.

Streszczenie najważniejszych wiadomości porannych radia londyńskiego

WARSZAWA. POMOC DLA WARSZAWY STAJE SIĘ FAKTEM - JEST KWESTIĄ DNI, A MOŻE NAWET GODZIN. Ciężkie walki w śródmieściu. Samoloty sow. nad Warszawą. Odgłosy frontu. POLSKA. Stałe zapowiedzi nowej ofensywy sow. RUMUNIA. Postępy sow. w płd. wsch. Parpatach. BUEGARIA. Nowa Rada Regencyjna i rząd frontu ludowego. JUGOSŁAWIA. Powstańcy serbscy zajęli Zajecer. FRANCJA, BELGIA, LUXEMBURG. Niemal cała Belgia w rękach aliantów: zajęto Zeebrügge, Hasselt, Limbourg, Verviers. Od Akwizgranu dzieli aliantów 12 km. Artyleria sprzym. bombarduje Rzeszę. Pierwsze lądowania alianckich samolotów wywiadowczych w Niemczech. III Armia Ameryk. w Luxemburgu. NIEMCY. Znowu wyroki śmierci. Rozkaz gen. Modla - dowodem rozkładu armii niem. ITALIA. Postępy na froncie zach. i środkowym - opór niem. pod Rimini. Domodossola w rękach powstańców. FRONT LOTNICZY. 5000 ton bomb na Le Havre. Nieustanne bombardowanie zaplecza linii Siegfrieda. 1100 bombowców nad płd. Niemcami. Moskito nad Berlinem. Droga odwrotu z Bałkanów stale pod ogniem lotnictwa. Bombardowanie Włoch. KANADA. Konferencje Roosevelt-Churchill w Québec. Przewidywane spotkanie Roosevelt-Churchill-Stalin.

S P R A W Y P O Ł S K I E. OGOLNA SYTUACJA WARSZAWY. Depesza gen. Bora z dn. 9/IX.1944: "W rej. śródmieścia walki o nateżeniu, które sięga kresu wytrzymałości ludzkiej. Część pñ. tego rejonu, pomiędzy St. Miastem i Al. Sikorskiego jest ustawicznie atakowana z różnych stron. Niektóre obiekty przechodziły wielokrotnie z rąk do rąk. Odbiliśmy Cafe Club oraz niektóre domy przy ul. Wareckiej czasowo utracone. Trwają walki w rej. ul. Nowogrodzkiej i Al. Sikorskiego. Odparto atak na ul. Królewską i pl. Grzybowski. Utracono część Sto-Krzyskiej - od N. Świata do ul. Czackiego. Położenie na Mokotowie i Żoliborzu bez zasadniczych zmian.

Radiostacja A.K. BŁYSKAWICA we wczor. audycji podała dalsze szczegóły walk w W-wie. "Silny nacisk npla skierowany na odcinek śródmieścia pomiędzy ul. Marszałkowską a N. Światem. Niemcom udało się zdobyć po zaciętych walkach następujące domy: Mazowiecka 4, Czackiego 4, Kino Colosseum na Nowym Świecie oraz Cafe Club i ruiny Żywca w al. Sikorskiego. Pozostałe budynki parzystej strony al. Sikorskiego w naszych rękach. Niemcy wtargnęli głęboko w ul. Warecką, atakując od N. Świata w kier. pl. Napoleona. Atak Niem. na Bracką 18 został odparty. A.K. zniszczyła 1 czołg na ul. Górskiego i 2 Goliaty, atakujące z al. Sikorskiego w kier. Brackiej. Przy zbiegu Marszałkowskiej i Nowogrodzkiej Niemcy zbudowali barykadę. Pl. 3-ch Krzyży był gęsto ostrzeliwany przez artylerię npla. npl zajął dom przy ul. Grzybowskiej Nr. 30, gdzie ustawił działa szturmowe. Został on wyparty z fabryki Haberscha, zdołał jednak opanować fabrykę Plutona. Na Mokotowie zdobyliśmy buntowniczą kolumnę Modla i Kozłowski. W rej. podw-wskim pozycje artyleryjskie npla znajdują się w Klarysewie, Jeziornie i Powsinku, okopy zaś przebiegają wzdłuż linii Wilanów-Służew".

POLSKIE RADIO WARSZAWA PODAŁO W CZORAJ NASŁYCHUJĄCĄ WIADOMOŚĆ: MAMY DANE, ŻE POMOC, JAKA MA NADEJŚĆ DLA WARSZAWY, STAJE SIĘ FAKTEM, JEST KWESTIĄ DNI A MOŻE NAWET GODZIN.

SYTUACJA ŻOLIBORZA: Komunikat Komendy Obwodu XXII Żywicieli mp. 10 09 44: "Połączenie własne bez zmian. Patrolowanie przedpola. Odparto natarcie npla z kier. pñ. zadając mu straty /4 zabitych i 5 rannych/. Położenie npla: npl w ciągu dnia nacierał na nasze stanowiska od pñ. Został on zmuszony

2/

do wycofania się ponosząc straty. Stwierdzono ruchy oddziałów npla za Instytutem Chemicznym. Ożywiona działalność patrolowa. Silny ogień artylerii, moździerzy oraz ogień z pociągu panc. W nocy ruchy wojsk, kawalerii, kolumn samochodowych z kier. Bielan na Powązki i odwrotnie. W ciągu dnia wzmożony ruch pociągów w obu kierunkach. Ruch kołowy na szosie Modlińskiej znacznie zmalał. W ciągu dnia słabe odgłosy artylerii z frontu. W nocy duże pożary i bombardowania. W godzinach rannych 10/IX 17 czołgów z szosy Mądlińskiej przejechało przez Annopol na wschód. Bardzo silny ogień artylerii frontowej w godz. 7-9 z kier. Radzymina, Wołomina i bliżej. Ruchy ludności na Pelcowiźnie stwarzają pozory ewakuacji".

APEL PREZYDENTA M. Warszawy. W dn. 9/IX prezydent m. W-wy przesłał do lorda majora Londynu i burmistrza Nowego Yorku nast. apel: "Powstanie w W-wie nie było przedwczesne - musieliśmy porwać za broń w obronie przed represjami Niem. W-wa prowadzi walkę z Niemcami nie otrzymując żadnej pomocy z zewnątrz. Npl stosuje najbardziej bezwzględne i niszczycielskie metody względem ludności. Nie prowadzimy walki dla podziwu świata, ale dla wyzwolenia się z niewoli - tak jak i inne narody. Jako prezydent stolicy Polski mam prawo zabrać głos w imieniu ginącej ludności W-wy. Pytam: dlaczego jesteście osamotnieni? Dlaczego nie otrzymujemy pomocy w broni, amunicji, lekach i żywności? Dlaczego lotnictwo sojusznicze nie śpieszy nam z pomocą - nie osłania miasta przed nalotami niemieckimi i nie bombarduje Niem. pozycji w W-wie? Apeluję do sumienia wszystkich kulturalnych narodów - tylko niezwłoczna pomoc może być skuteczna".

APEL KOMITETU P.P.S. W LONDYNIE DO WOLNYCH LUDÓW ŚWIATA. Prowadziliśmy walkę, gdy Niemcy byli potężni - sprzymierzeni nie byli jeszcze przygotowani do wojny i dlatego opór nasz we wrześniu 1939 r. skazany był na osamotnienie. Dziś, gdy sprzymierzeni mają druzgocącą przewagę nad Niemcami, W-wa znów walczyć musi - samotna i bezbronna. W pierwszych dniach powstania odwaga i determinacja zastępowały broń - panowaliśmy niemal nad całym miastem - liczyliśmy na pomoc. Pomoc nie nadeszła. Dzięki olbrzymiej przewadze technicznej npl odnosi sukcesy. Wali się dzielnica za dzielnicą, ludność ginie w obozie koncentracyjnym w Pruszkowie, Niemcy grożą, że cała W-wa zostanie starta z powierzchni ziemi. Na zgłiszczach Warszawy - na jej ostatnich barykadach zadajemy sobie i światu pytanie: Czemu radość Londynu, Paryża, Brukseli nie może być naszym udziałem? Żądamy i mamy prawo żądać ochrony myśliwców przeciw nalotom Luftwaffe na bezbronne miasto, bombardowania nim. stanowisk i lotnisk w W-wie, stałych dostaw broni i amunicji, zaopatrzenia w leki i żywność. Znamy jedną prawdę i jedną rzeczywistość - prawdę i rzeczywistość miasta, które walczyło i walczy nie tylko o własną wolność, ale o wolność całego świata. Walczymy ostatnim wysiłkiem odwagi i woli. Wierzimy, że robotnicy i chłopcy całego świata - prosił ludzie miast i wsi - zrozumieją sens zmagania Warszawy i uznają walkę jej za swoją sprawę. Wśród ruin i zgłiszcz oczekujemy pomocy, która winna i musi być udzielona niezwłocznie".

F R O N T   W S C H O D N I. POLSKA. Komunikat Niem. Kwat. Gł. mówi o odparciu ciężkich ataków sow. pod Ostrołęką - komentarz do komunikatu sow. wspomina o lokalnych sukcesach na pld, wsch. od Łomży. Jak donoszą z Moskwy nowa wielka ofenzywa sow. jest kwestią najbliższych dni - zbiegnie się ona z ostatecznym uderzeniem armii ameryk. i bryt. na zachód. RUMUNIA. W pld. wschodnich Karpatach wojska sow. zajęły miasto i ważny węzeł kol. Vama oraz szereg innych miejsc. i stacji kol. m. in. Ruska Moldavica, Vatra Moldavica, Gruca, Holda, Brosteni i Becas. Po węg. stronie Karpat wojska sow. wraz z woj. George oraz 50 in. miejsc. i stacji kol. m. in. Sinca Tolca, Aita Mzlouci, Catalina, Caretna, Biuscaci, Comana, Bodoc i Sinzeni. Wojska sow. zbliżają się do Cluj.

B I T W A   O   B A Ł K A N Y. BULGARIA. Rząd bułg. wydał wojskom bułg. rozkaz natychmiastowego nawiązania kontaktu z gen. Tołbuchinem w celu ustalenia warunków rozejmu i współpracy w dziele oswobodzenia Bułgarii od

wojsk niem. SYTUACJA POLITYCZNA. W skład nowej bułg. Rady Regencyjnej wchodzi, prof. Geneff, Pavloff i Popoff. Nowy pro-aliancki rząd Bułgarii nazwany jest przez BBC rządem frontu ludowego. Rząd ten zagwarantował wolność słowa i stowarzyszeń, zawiesił prasę hitlerowską, zniósł wszelkie hitlerowskie ustawy. Radi Moskwa podaje, że stało się to pod naciskiem woli narodu.

RUMUNIA. - SYTUACJA POLITYCZNA. Donoszą z Moskwy, że odbyło się tam pierwsze posiedzenie Komisji Rozjemowej przy udziale kom. Mołotowa, ambasadora WBrytanii, ambasadora USA i rum. ministra p. Petrascanu. W odpowiedzi na deklarację nowego rządu w Bukareszcie Węgry wypowiedziały oficjalnie wojnę Rumunii. JUGOSŁAWIA. Powstanie w Serbii potężnieje z godziny na godzinę. Powstańcy zajęli m. Zajecer w odległ. 8 km od granicy Bułgarii i 30 km od Dunaju. Wojska quisslingowskie w Jugosławii tłumnie przechodzą na stronę marsz. Tito. W oddziałach, które opierają się powstańcom, panuje rozprzężenie. GRECJA. W przewidywaniu ewakuacji Niemców z Grecji i szybkiego jej wyzwolenia rząd grecki w Kairze czyni przygotowania do powrotu do ojczyzny.

BITWA O FRANCJĘ, BELGIĘ, HOLANDIĘ i LU-XEMBURG. Armie sprzym., wśród których znajdują się oddziały kanadyjskie i polskie, biorą do niewoli tysiące Niemców osaczonych wzdłuż kanału Ma Manche. W Breście toczą się walki uliczne o każdy niemal dom. Le Havre wali się w gruzy. 1000 bombowców zrzucało tam wczoraj 5000 ton bomb. Na wybrzeżu belg. wojska kanad. wkroczyły do Zeebrüge. Oddziały II Armii Bryt. poszerzyły i pogłębiły przyczółki na kanale Alberta mimo zacieklego oporu npla, który rzuca do obrony tej linii wszystkie swe siły z Belgii i Holandii. Jeden z bryt. przyczółków na kanale Alberta rozszerzono do 16 km. Czoł- Niektóre oddziały II Armii operują już o 20 km. poza kanałem. I Armia Amer- posuwa się z Liege ruchem wachlarzowym. Jedna z kolumn, która posunęła się na płn. wsch., zajęła Hasselt i Limbourg; inna, operująca nieco bardziej na pld. dotarła do m. Maestricht na pograniczu niem., inna prąca wprost na Akwizgran, od którego dzieli ją niespełna 12 km., "próbując" umocnień linii Siegfrieda i bombardując ciężką artylerią teren Rzeszy Niem. Wiadomości z ostatniej chwili podają, że samoloty wywiadowcze sprzym. lądowały już na te- renie Niemiec; inne wreszcie kolumny zajęły Verviers na wsch. od Liege. Na pld. wsch. od Liege kolumny I Armii Ameryk. przekroczyły w 2-ch punktach granicę ks. Luxemburg i wkroczyły do jego stolicy w marszu ku granicom Rzeszy. Bardziej na pld. wojska sprzym., operujące z lasów Ardeńskich, są już w odległ. 30 km. na wschód od Mozy. Wg. ostatnich wiadomości zajęto Neuf- chateau n. Mozą. Na odcinku Mozeli III Armia Ameryk. gen. Pattona zdobyła je- den z ważnych fortów linii Maginota, otwierający drogę do Nancy; Villiers- le-Sec. Zach. brzeg Mozeli w rej. Nomeny został całkowicie oczyszczony od npla. Pozycje ameryk. na tym odcinku zostały wzmocnione przez oddziały czoł- gów przeprawione przez rzekę mimo silnego oporu Niemców. III Armia gotowa jest do uderzenia na linię Siegfrieda. Tak więc obrona Niemców, skoncentro- wana wzdłuż trzech głównych linii wodnych: kanału Alberta, Mozy i Mozeli, załamuje się pod naporem motoryzowanych wojsk alianckich i alianckiego lot- nictwa. Na odcinku pld. w pobliżu wrót Belfortu udaremniono sprowadzenie po- siłków niem. Dwie kolumny VII Armii Ameryk. gen. Patcha są o 50 km. za Besançon i 25 km od Belfortu. Główne siły VII Armii zbliżają się do Dijon. Dalej na pld. wojska sprzym. zdobyły m. Dole nad rz. Doubs w depart. Jura w pobliżu granic szwajc. /tak mówi komunikat niem./. W ciągu ostatnich 3 dni II Armii Bryt. poddało się 12.300 Niemców. Od pierwszego dnia lądowania dostało się w ręce I Armii Ameryk. 168.000 jeńców; 70.000 poddało się we Francji pld. Gł. Kwat. gen. Küniga ogłasza, że w depart. Haute Savoie FAK wzięła 5300 jeńców, w depart. Coraise - 12.000 jeńców, w depart. Yonne - 5000 jeńców i w depart. Doubs - również kilka tys. jeńców. FAK dysponuje teraz własną eskadrą lotniczą zło- żoną z 18 samolotów.

FRONT WŁOSKI. We Włoszech na odcinku Adriatyckim toczą się cięż- kie walki o Rimini. Oddziały VIII Armii zajęły Gannmano. Na płn. od Florencji sprzym. poczynili znaczne postępy. Na zach. od Florencji w górnym biegu rz. Sieve, zajęto 2 wzgórza o ważnym znaczeniu strategicznym. Patrole V Armii do- tarły do przedmieść Pistoii. Między Pistoią a Luccą oddziały V Armii osiągnę- ły wysunięte pozycje linii Gotów.

FRONT LOTNICZY. W dn. wczor. 1000 ciężk. bombowców RAF'u zrzuciło 5000 ton bomb na Le Havre. Linia Siegfrieda i jej zaplecze bombardowane były bezustannie przez ostatnie 3 dni i 3 noce, m.in. Akwizgran i Koblencja. Stały się one ofiarą gwałtownych nalotów. Samoloty nowego typu atakowały lotniska w zach. Niemczech - zniszczono 119 samolotów na ziemi i 6 w powietrzu, tracąc 12 bombowców i 15 myśliwców. W innych okolicach Niemiec zniszczono na ziemi 44 samoloty. Ponad 1100 ciężk. bombowców ameryk. atakowało wczor. za dnia pld. Niemcy, a mianowicie Zakłady przem. lotniczego w ok. Stuttgartu, Norymbergi i Ulm. W nocy z soboty na niedzielę ciężkie bombowce RAFu dokonały skoncentrowanego nalotu na München-Gladbach k/Düsseldorfu i na Brunświk. Rozpoznanie lotnicze stwierdziło wielkie pożary. Wszystkie samoloty powróciły do baz. W nocy z niedzieli na poniedziałek Moskity RAFu bombardowały Berlin. 500 ciężkich bombowców ameryk., startujących z baz włosk., zbombardowało wczor. rafinerie nafty w ok. Wiednia. Inne zespoły samolotów bombowych atakowały linie kol., mosty, lotniska i inne obiekty wojsk. w Rimini, w ok. Pizy, na płn. od Florencji, w rej. Mantui, Genui, Spezzii i Triestu. Cały teren odwrotu Niemców z Bałkanów był pod bezustannym bombardowaniem lotniczym. Sprzym. uruchomili już szereg lotnisk na terenie Belgii.

W I A D O M O S C I R O Ż N E. KANADA. Do Quebec przybył prem. Churchill w asyście wysokich oficerów sztabowych. Kanad. prem. Mackenzie King oczekiwał ich w Quebec. Główn. tematem konferencji będzie strategia w stos. do Japonii jeszcze przed upadkiem Niemiec, który uwolni znaczne siły alianckie dla operacji na Pacyfiku. Drugim tematem obrad, jak donosi Aj. Reutera, będzie sprawa przyszłości Niemiec. Korespondent Sunday Times podaje nast. szczegóły programu konferencji: "Przewiduje się utworzenie Najwyższej Izby Kontroli z siedzibą w Berlinie. W skład jej wejdą przedstawiciele USA, ZSSR, W Brytanii Rzecznicy prawni opracowali już ustawy, które mają być ogłoszone w Niemczech. Ustawy te są w druku. Przewidują one, prócz rozwiązania partii Hitlerowskiej i zniesienia wszelkich praw z ducha hitlerizmu zrodzonych, zakaz jakiegokolwiek działalności politycznej w Niemczech. Komisja Aliancka kontrolować będzie radio i prasę niem. Ustawa przewiduje utworzenie trzech stref okupacji Niemiec: 1/ sowieckiej, 2/ brytyjskiej, 3/ amerykańskiej." Radio Londyn podaje, że w najbliższym czasie odbędzie się spotkanie Roosevelt-Churchill-Stalin. NIEMCY. Wyjaśniły się szczegóły śmierci marsz. Rommle. Został on ciężko ranny w kotle pod Falaise i zmarł w kilka dni później. Prasa niem. ukrywała jego śmierć. Korespondenci frontowi donoszą, że na terenie Francji Niemcy ukrywają się masowo popełniając po cywilnemu. Goebbels stara się podtrzymać naród niem. na duchu tłumacząc mu, że Anglia była parę lat temu w obliczu katastrofy, a jednak nie załamano się i obecnie odnosi zwycięstwa niechaj więc Niemcy idą za przykładem Anglii. Rzecznik wojskowy gen. Dittmar oświadczył, że Niemcy zwyciężane są przez sprzym. metodą własnego wynalazku - mianowicie "Blitzem". Dittmar zapomina jednak, że "Blitz" sprzym. jest dwa razy szybszy niż niem., i że w okresie błyskawicznych zwycięstw niem. na kontynencie europejskim Anglia była, wprawdzie osamotniona, ale nie straciła przyjaźni innych wielkich mocarstw USA i ZSSR, które wkrótce połączyły się dla wspólnej walki przeciw Niemcom... Pocz. Niemcy biją się jeszcze? - pyta korespondent radia bryt. - Chyba tylko póto, aby przedłużyć o kilka dni lub kilka tygodni życie Hitlera i jego kliki. To jest cel, w imię którego ginie cały naród i wali się w gruzy cały kraj. FRANCJA. We Francji powstał rząd "Jedności narodowej". Składa się on w połowie z franc. Komitetu Ruchu Oporu a więc z ludzi, którzy w czasie okupacji działali na terenie kraju, w jednej czwartej z członków dawn. partii politycznych; w jednej czwartej z francuzów, którzy działali w Londynie bądź w Algierze. Do Rządu wszedł tylko 1 komunista. Gen. de Gaulle oświadczył, że rząd nie ma zamiaru proklamować republiki, ponieważ republika franc. ani de facto, ani prawnie nie przestała istnieć, a konstytucja, wydana przez rząd Vichy nigdy nie miała mocy obowiązującej, ani podstaw prawnych.

POKWITOWANIA. Antek - 230 zł. 7-6-5 - 217 zł. "Król" - 100 zł. S.K. 100 zł. W.H. - 200 zł. A.Z. - 100 zł. Wilczur - 70 ark. papieru, blok 20 - 720 zł. Mjr. Wierzbowski - 4 świece.

NIE NISZCZ - PODAJ DALEJ.